

14 בינואר 2024

לכבוד
חה"כ בנימין נתניהו, ראש הממשלה
חה"כ יואב קיש, שר החינוך
חה"כ בצלאל סמוטריץ, שר האוצר

שלום רב,

הנדון: תקציב 2024 - שימור מרכיבים חיוניים בתקציב החינוך לגילאי לידה-שלוש הקצאת משאבים עבור הפעוטות המפונים

1. **אנו פונים אליכם בשם 60 ארגונים חינוכיים, פסיכולוגיים וחברתיים, בקריאה להגן על החינוך לגילאי לידה-שלוש ולהימנע מפגיעה קשה בפעוטות, במסגרת גיבוש תקציב מעודכן לשנת 2024. "בידיים טובות – המטה להשקעה בגיל הרך" הינה שותפות הפועלת מאז 2020 כדי לשפר את איכות החינוך לגילאי לידה עד שלוש. בשנים האחרונות פעל המטה כדי לקדם השקעה בהכשרות ובהדרכות למחנכות הגיל הרך, וגיבש לצורך כך הצעה לתוכנית ממשלתית בתחום. התוכנית אומצה בעיקרה ע"י משרד החינוך, והביאה להשקעת משאבים ניכרים בשיפור הכישרים המקצועיים של מחנכות-מטפלות.**

2. **במסגרת הדיונים על אימוץ תקציב מעודכן לשנת 2024, אנו מבקשים כי תפעלו על מנת להבטיח כי לא תהיה פגיעה במרכיבים חיוניים בהשקעת המדינה בחינוך לגילאי לידה-שלוש. במשך כל שנות קיום המדינה, נהוגה בישראל תת השקעה מסיבית בחינוך לגילאי לידה עד שלוש, בהשוואה לצרכי התחום ולמקובל במדינות המפותחות. בניגוד לשאר המדינות המתקדמות, אשר הבינו כי ככל שהשקעה בילד מוקדמת יותר, כך היא יותר משפיעה ומשתלמת, בישראל המצב הפוך: התקציב הממשלתי לשנים הראשונות הוא רק שבריר זעום מהמשאבים המוקצים לגילאי 3-18. בהתחשב בכך, החינוך לגילאים אלו צריך להיות הסעיף האחרון בו יבוצע קיצוץ.**

3. **ספציפית, חובה לשמר את התקציב המיועד לתמיכה מקצועית למחנכות-המטפלות (ולהרחיבו עבור הפעוטות המפונים, כמפורט בהמשך), הממלאות תפקיד מרכזי בחייהם של מאות אלפי פעוטות, שחווים בימים אלו מצוקה קשה ומסתכנים בטראומה ארוכת טווח. כמי שמחנכים ומטפלים בפעוטות בימים אלה, אנשי המקצוע של "בידיים טובות" ומאות מנהלות מעונות מעידים על הידרדרות בהתפתחותם של פעוטות רבים, שחווים בימים אלה סטרס, התקפי בכי וזעם, בעיות שינה ואכילה, חזרה להרטבה ועוד.**

4. **המחנכות-מטפלות חייבות לקבל תמיכה וכלים מקצועיים כדי לתת מענה רגשי ופדגוגי נכון ומותאם לצרכיהם של הפעוטות, בתקופה קשה זו, בה מעוצבים מוחם ונפשם לכל אורך חייהם. לתקופה זו השפעה מכרעת על הפעוטות, ועל כן על עתידה של המדינה. על כן, חיוני להבטיח:**

4.1. **המשך תקצוב ההדרכות החינוכיות בהיקף של 10 שעות למעון (תקציב של כ-130 מיליון ₪ בשנה):** ההדרכה תומכת במחנכות ויש לה השפעה קריטית על תפקודן ויכולתן להתמודד עם ההידרדרות ההתפתחותית רבת המימדים של הפעוטות בעקבות המלחמה, במיוחד באזורי העימות וגם מעבר להם. שכן, פעוטות בכל הארץ מתמודדים עם אבות שנעדרים עקב מילואים ומעבר של המעון למרחב מוגן, שאינו מוכר להם ובמקרים רבים אינו מותאם לצרכיהם.

4.2. **המשך ביצוע ההכשרות למחנכות-מטפלות בהיקף של 13,000 משתתפות בשנה (תקציב של כ-82 מיליון ₪ בשנה):** למרות ההתקדמות שחלה בשנים האחרונות, לרוב המחנכות בגילאי לידה-שלוש אין כל הכשרה חינוכית, ולו הבסיסית ביותר. המלחמה חשפה את המחיר הכבד של מחסור בכח אדם מקצועי בשדה החינוך לגילאי לידה-שלוש, כאשר המשרד וגורמים אחרים העוסקים בנושא מתקשים לגייס מחנכות מוכשרות לטפל בפעוטות המפונים. מצב זה ממחיש את הצורך בהכשרות כתשתית קריטית המהווה נדבך חשוב בחוסן הלאומי.

4.3. **המשך מימון התקנים של מנהלות יחידת לידה-שלוש ברשויות המקומיות (תקציב של כ-46 מיליון ₪ בשנה):** מנהלות אלו אחראיות, בין היתר, על מערך ההדרכה, ועל כן תפקידן חיוני להפעלתו. בנוסף לכך, הן אחראיות לעקוב אחר כלל המסגרות והפעילויות לגילאים אלו ברשות, ולהבטיח כי אף פעוט לא נשאר מאחור, ללא מענה.

5. בנוסף להמשך תקצוב סעיפים אלו, **אנו מציעים גם להקצות סכום תוספתי עבור החינוך לפעוטות המפונים בדרום ובצפון.** מעבר למשאבים שכבר ניתנו להפעלת המסגרות במרכזי המפונים, אנו סבורים כי יש מקום לתקציב אשר יאפשר **משיכה ושימור של כוח אדם איכותי ומקצועי לעבודה במסגרות**, באמצעות מענקים, תמריצים ועיבוי מערך התמיכה והליווי שהמחנכות מקבלות. בראייתנו, **סכום של כ-10 מיליון ₪ (או כ-2,000 ₪ לפעוט) יכול לתת מענה הולם לצרכים אלו**, אם כי התקצוב המדויק צריך להקבע על ידי הצוות המקצועי במשרד החינוך. מכל מקום, יש לזכור שלא ניתן לטפל בנושא זה ממשאבי מנהלת תקומה בלבד, מאחר ורבים מהמפונים הם תושבי הצפון ואינם מטופלים ע"י המנהלת.

6. נודה לפעולותיכם ולתשובתכם בהקדם האפשרי.

בתודה מראש,

יקותיאל משי
מנהל קידום מדיניות – עמותת 121

טלי ניר
מנכ"לית עמותת 121

העתקים:

מר שלומי הייזר, מנכ"ל משרד האוצר
מר מאיר שמעוני, מ"מ מנכ"ל משרד החינוך
מר יוגב גרדוס, ראש אגף תקציבים, משרד האוצר
מר כפיר בטט, סגן הממונה על התקציבים, משרד האוצר
גב' נועה היימן, סגנית הממונה על התקציבים, משרד האוצר
מר אלי מורגנשטרן, רכז החינוך באגף התקציבים, משרד האוצר
חברי ועדת החינוך בכנסת
חברי ועדת הכספים בכנסת

בידיים טובות

המטה להשקעה בגיל הרך

שותפים

ועדת היגוי:

שותפים:

